

Hermånger och Jättendahl Soch:r
den 15 och 16 Junij

Nämnden

Olof Olofsson i Wattring,	Olof Ersson i Bärsta,
Anders Persson i Skarftier,	Mårten Persson i Wattring,
Lars Ersson i Honick,	Jon Andersson i Swidia,
Mårten Nilsson i Åå,	Anders Persson i Elfsta,
Erich Ingemarsson i Hällan,	Jon Persson i Dwästa,
Pell Persson i Bäling och	Olof Andersson i Elfsta.

Olof Biörs hemman i **Wattlång** 6 öre 18 th:r i skatt opbiudes af **Unge Olof Jonsson ibidem** 2 gången.

För **Erich Hansons** twenne **Döttrar Märit och Brijta i Wattring** sattes till Målßman **Jöns Olofsson i Rösta**.

Erich Persson i Forþa tillstod sig wara skyldig till sin **Fader Per Swensson ibidem** 100 P:r Km:t emot Pant och skriftelig Obligation.

Item till **Landsman Erich Andersson i Giärde** 66 P:r 8 öre Km:t. Jämbwähl en Tunna Korn för 20 P:r Noch 13 F:r och 2 P:r 16 öre penningar hwar opå allenast åhr betalt 3 P:r Km:t hwilket wederböranderne till säkerhet warder intechnat.

För **Bengdt Pers Dotter Änkia Hustru Ingrid i Bähling** sattes till målßman **Elias Persson i Ståcka**.

Såßom **Erich Ersson i Tompta och Delþbo** bewiste för Härads Rätten att han d. 6 Martij 682 begynt tahla medh **Jöns Erssons i Fröstan och Jättendahl tienstedräng Anders Andersson**, att stadga honom för sig uthi Chronones tienst för en Soldat, och han tå gifwit honom förhoppning om Huusbonden wille samtyckia, att låta sig leija; Hwarföre och Erich Ersson d. 10 Martij uthi Ehrlige Mäns närwaru, fick Huusbondens lof att leija hans tienstedräng emoth 24 P:r för åhrs lönen, tå han och genast 12 P:r emothtog, och Drängen Anders Andersson gaf sitt samtyckie att tiena för Soldat, tagandes på handen i Fästepening 12 P:r och 8 tolförsstycken, en ny wallmars råck, ett par strumpor och ett par Nya skor. Altså kundhe Härads Rätten icke annat döma, än att Anders Andersson laglige till Soldat stadgat war, fast han dagen efter, staddningen åtherburit, sig ångrat, och nu icke wille Soldate tiensten gierna antaga, hwar till han doch Obligerades, så frampt Officerarne under Regimentet kunna honom gilla och emothtaga till Kongl. Munster Herrarnas wijdare åhrkiännandhe.

Såßom **Landsmannen Förståndig Per Andersson i Röste** med laga Edh bewijste att den Eldh som uti hans gårdh d. 23 Decemb: 682 opkom, war af rätten wåda; Altså wardt honom efter Sweriges Lag och Kongl. HuuseSynes ordningen tilldömbd brandstud 6 öre Km:t af hwarie besuttin rök i Norra Probsterijet,

aldenstund skadan så stoor, efter werderings männernes Edelige wittnesbörd, befunnin ähr.

Dato. Infann sig **Kyrkioherden uthi Tuna Wyrdige H:r Johan Arnæsius** såßom Målßman och Förmyndare uthsedd af **Sal. Probsten Ehrewyrdige H:r Olof Hoffman** för des efterlätne **Änkia Gudfruchtige Hustru Brijta Olofsdotter Korstad**, gifwandes kunnigt att han söcht med den Sal. Herrens Närafkomne Erfwingar att kunna komma med dem till wänligt sluth om qwarlåtenskapen, men emädan dhe i deßa dagar icke wehlat sig dher till beqwäma, uthan sig således uthlätit som wille dhe den Sal. Herrens gjorde Disposition qwällia, dy ähr han på Enkians wägnar förordsakat att sökia Rättens Adsistence och laga uthslag och altså Insinuerade han den Testamentzskrift som Sal. Probsten d. 14 Novemb: 682 med egen hand skrifwit, underskrifwit och med sitt Signete bekräftat hafwer, Närwarandhe ofwanbem:te H:r Johan Arnæσιο, som och Testamentzskriften undertechnat, hwar uti den Sal. Herren införer att såßom han sine barn ifrån sig skiftat och hwar och en sin dehl efter lag handfångit så att the på sitt Möderne icke hafwa att tahla och ehuruwähl den Sal. Herren haf:r warit i dhe tankar att giöra sine barn efter sigh arflöse emädan en dehl af them warit mycket otijdige så hafwer lichwähl den Sal. Herren sådant uthslutit och sig på detta sättet förklarar, att han gifwer och Testamenterar sin K. Hustru förbem:te Hustru Brijta Korstad hwar tijondhe pening af all egendomb rörlig och orörlig sedan den uthfäste Morgongåfwan 100 RP:r afwittrat ähr så att ingen af Barnen skulle henne der ifrån trängia uthan låta henne wederfaras alt hwad som det 17 och 19 Cap. Erfd. B. Stl. innehålla hwilket skriften widlyftligen uthtyder, begiärandes altså hans wyrdigheet på Änkians wägnar här uti Rättens betänkiande och laga domb och att Erfwingarne måtte påkallas eller sin Fullmächtige inskicka. **Rådmannen Wäll:tt Lars Erßon Glaßmästare** Fullmächtig af samptel. arfskapet swarar opå den tillfrågan om dhe willia hålla sig wid den förordning som Sal. Probsten Ehrewyrdige H:r Olof Hoffman i lijfstijden giordt om Morgongåfwan 100 rP:r och Testamente hwar tijondhe pening, att ehuruwähl dhe söcht att komma under Composition med Änkian och des Målßman Wyrdige H:r Johan Arnæσιο tillbiudandes Änkian 1000 P:r för Morgongåfwan och Testamente och halfwa egendomen, Så hafwer han lichwähl der med icke kunnat uthrätta. Parterne tillböds af Rätten ännu att sökia en wänlig Composition, men Rådmannen Reponerade att han orkar icke längre tiggia eller bedia dem, uthan lembnar saken under Rättens omdöme warandes opå sine så wähl som dhe andre Erfwingarnes wägnar nögd med det sluth som Rätten them emillan giör, kunnandes icke så stort tahla opå Testamentet, men att hon skall niuta både Morgongåfwan och Testamentet, tyckes mycket wara, hon måtte betänkia, att hon allenast 1 ähr den Sal. Herren tient, och icke stort medh sig infördt. Ährendet lades till Nämnden hwilka, efter betänkiande, icke kundhe gå ifrån den förordning som Sal. Probsten näst för sin dödh giordt och skriftelig lembnat haf:r uthan att Änkian må det som henne gifwit och Testamenterat ähr, wärkeligen åthniuta. Hwar wijd Härads Rätten stadnadhe, och ährkiändhe Testamente efter lag 19 Cap. Erfd. B. Stl. och 14 Cap. Kyrkiobalken stadigt och fast. Jämbwähl kundhe Härads Rätten icke annat döma än att dhe 100 rP:r Morgongåfwor iu måtte giöras giltige, aldenstund Morgongåfworne här i Landsorten altijd ähre uthaf åthskillige stånds Personer högre gifne än lagen innehåller och af uhrminnes plägesed blifwit bekräftade, när det är befunnit att des förmåga, som dem uthgifwit, hafwer sådant kunnat tillåta, så att och ringare Prästmän än en Probst, hafwa opå rätten

bröllopsdag gifwit större Morgongåfwor än 100 RP:r och ingen der opå klandrat, warandes Änkian des uthan befogat sedan all giäld gullen är att af oskifto undantaga sin fordehl efter lag och sedan Morgongåfwan och tijonde peningen af det rörlige och orörlige godset afwittrat ähr, att träda till halfwa egendomen emoth Barnen efter Prästernes privilegier, wällförståendes, att Erfwingarne uthaf det som på sidste bytet icke blef skiftat, först böre sin halfpart afdraga och af den halfwa obytte egendomen tagas fordehlen Morgongåfwan och hwar tijonde pening efter Testamentet och sådan skiftes halfparten emellan Änkian och Barnen.

Jöns Olofsson i Rösta anlagadhe **Jöns Olofsson i Honick** hwilken uthkommit det tahlet att hans **Dotter Kierstin Jönsdotter** skall, enähr det brandt hoos Ländsmannen, uthur en kista som undan Elden dragin war, bortstulit någre Chronones peningar, och såßom han weth sin dotter der uti wara aldeles oskyldig beder han tienstl. att honom må påläggias sitt uthförde tahl att bewijsa eller therföre plichta. Jöns Olofsson i Honick nekar att han någonsin sådant tahl på Kierstin kommit, uthan bekiänner fullan det att han sagdt sig sedt en qwinnes Person stå wijd Kijstan tå han kom gångandes, men intet wiste han hwem det war, ändoch han war icke längre än ett steg ifrån henne, williandes föra detta opå **Mårten Ersson i Rösta** att han sådant tahl uthfaridt, Men tå han framkom fulltygade han Jöns Olofsson i Honick att han så sagdt för honom, det stod ett qwinfolk wid Ländsmans Kijstan, Jag kundhe icke annat see än thet war Jöns Olofs Kierstin i Rösta, thet samma han och för **Olof Ersson i Bärsta** uthsagdt haf:r, Jöns Olofsson i Rösta berättar och att denne Jöns Olofsson i Honick war hoos Ländsman, tå thet brandt, men tå uppenbaradhe han thet intet, uthan sedan han förstodh peningarne sagnades hafwer han sagdt uthi Forða, Jag såg hwem dhem tagit, och det måtte wist wara Jöns dotter i Rösta; Rätten frågadhe om peningarne om peningarne wore igen kombne och hwarest dhe igenfundne ähre, swarades, att Söndagen för Juhledagen lystes efter samma stuhlne peningar, och tå wardt af Predikestohlen then, som them stuhlit, lembnadt i Diefwulens Hand på Kroppsens wagnar, så länge han them hafwer och fördöllier, samma dag om qwällen medan Klockaren war i Kyrkian att opsättia Lius wardt peningarne på Kyrkionyckelen inknyttne uti en lijten Påse, det som fehlades, hängdes på Ländsmans Portring om 13 Dags Morgonen, måtte altså någon wara som icke enfaldig warit. Resolutio. Emädan Jöns Olofsson först uthkommit detta tahlet och tillagdt Kierstin Jönsdotter som skulle hon peningarne stuhlit hwar till han nu wille neka, doch öfwerlygat blef, han och bekiändt sig sett Pigan och thet icke straxt för Ländsmannen openbarat, ty drager han så myckin större mißtanke öfwer sig hwilket lembnas till bättre oplysning, men för det han tillwitt Kierstin Jönsdotter fältes han att böta 40 m:r och Kierstin sades frij ifrån detta tahl och åkomne mißtankar.

Jöns Olofsson i Honick plichtadhe 2 dygn i Fängelset, derföre böre 3 m:r Sm:t afdragas, doch att Chronan fåhr sin fulla dehl.

Dwästa Man i Jättendahl tilltahlade **Jöns Olofsson i Rösta** för det hugster han på deras byskog giordt hafwer, men ther uthi kunde intet sluth giöras förr än alle the som på samma Skog huggit komma tillstädes och uthwijsa hwad hwar och en huggit der efter the och Obligeras Skogsäganderna wedergiälla.

Om Homo ängtet som **Olof Jonsson i Elfsta** efter kiärrar och **Ländsman Erich Andersson i Gjärde och Jättendahl** uthi 50 åhrs tijd emoth en Skogstract ther

samma städes nyttiat, kundhe ingen fullkomblig Resolution åföllia före än bytesskriften opwijsas, emedlertijd nyttiar hwar och en det han handfångit och in till des bytet warder ophäfwet.

Ändoch **Anders Jonßon** med sin granne **Anders Oloffßon i Stocka** tilltahlade **Jon Oloffßon i Lönånger** för dhe ordh han dem wijd **Jättes Hollmen** påkastat så funnes dhe sielfwa der till ordsaken wara emädan dhe låtit sin Båth wräka in på Jon Olofs Laxe gård, therest nätet lagdt war, och altså sades deras klagan af intet värde, uthan förmantes att här efter afstå, och sig wachta att the icke giöra them androm som LaxNäthen hafwa något förfång, och så framt the ther med wijdare warda fundne skohle the wara i Rättens minne till behörigt straff.

Jon Anderßon i Hogsta klandrade efter någon Jord som för långlig tijd tillbaka skall ifrån hans hemman kommit och lagdt under det hemman som **Erich Erßon i Diursta** nu åbor menandes sig hafwa fog efter Kongl. ordningar, der efter klandra och att Jorden må komma under den gård och hemman som hon af uhråldrige tijder lydt och legat hafwer, helst efter han ännu derföre skatten drager: Erich Erßon kan icke undfalla, att han samma Jord nyttiat, men indrager sielfwe sakens sammanhang huru Jorden ifrån Hogsta och till Diursta kommin war, Nembl. att frambledne **Anders Larßon i Diursta** ägde twenne döttrar, efter hans död blef den äldste dottren gift på gården Diursta, men enär den yngre Systren, någon tijd der efter wardt Mannegifwen, öfwergaf den äldre Systren Diursta och antog Hogsta hemmanet, men såþom bägge hemmanen icke wore lijka i skatt och Måletahl komme des besittiare **Anders Michelßon** och **Erich Erßon** så öfwerens att the sin emillan en dehlning giöra skulle. Nembl. att **Erich Erßons Fader Erich Erßon** skulle få ifrån Diursta till Hogsta uthi Wijkar Änge 4 gillingstad, i Holands Änge 1½ gillingsland och 3 hööahlnar, och i Hogsta Änge 2 gillingar och 5 alnar som des oprättade skrift af d. 18 Junij 653 wijdare beskriwfer, för hwilken Jord han och åhrl. skatten till Hogsta erlagdt, så att han ther igenom icke Præjudicerat ähr, han lærer ändå hafwa Jord efter sin skatt, hwilket Föräldrarne wähl åsedt förr än dhe hemmanen barnen emillan Jämkat hafwa. Resolutio. Så framt the sin emillan icke kunna förenas och hålla den dehlning som Föräldrarne giordt, så lærer denna saken beroos till des den Allmänne Jordrefningen ankommer, Men ifall the till den tijden icke willia töfwa, så måge dhe ännu af owalde gode Män pröfwa hwilken thera mera Jordh emoth skatten hafwer, ehuruwähl thet syntes hedersammare att dhe hölle i wyrdning den jämkning som deras Föräldrar i lijfstijden giordt hafwa.

Ehuruwähl Hans Excell: H:r Gouvernueren så och Rätten esom oftast så munt- som skriftelig förmanth Allmogen att förbättra sina wägar och Broar opå Allmänne wägen så hafwa deße lichwähl der om sig ringa wårdat, Nembl. **Per Anderßon i Wattrång, Lars Oloffßon ibidem, Anders Anderßon i Stering, Jon Oloffßon ibidem, Olof Oloffßon i Wattlång** och **Olof Jonßon i Stering**. Fördenskull blefwe dhe alla tillhopa fälte för Konungens Budsföracht till 40 m:r Sölfwemyndt, jämbwähl och så 3 m:r hwardera för tresko, och äntå bygge och bättre hwar sitt wäge- och Broskifte.

Dito d. 19 och 20 Novemb.

Dhe som rächnat tijonden i Jättendahl hafwa förra åhret sworet, doch blef Allmogen i Jättendahl troligen förmant att uti Kyrkioherberget inlefwerera så mycken tijonde som hwar och en af sitt bohl niutet hafwer och intet der af försnillat, om skiönt något öfwer profwet falla kundhe.

För **Anders Anderßons Hustru Syster Karin Jönsdotter i Stering**, sattes till Målßman **Anders Perßon i Skarftier**.

Jon Jönßon i Ståcka förordnades till Målßman för **Per Olofs Fader Syster Hustru Brijta Persdotter och Dottren Karin Hindersdotter i Bringsta**.

För **Hustru Karin i Honick** begiärtes **Olof Oloffßon i Wattring** till Målßman.

Jöns Oloffßon i Rösta sattes till Målßman för **Piga Anna Nilßdotter i Edsätter**.

Elias Perßon i Stocka sattes till Målßman för **Anna Hansdotter ibidem**.

Alla dhe, som tijonden förledne åhr rächnat och tå sin liflige Edh aflade hafwa och i detta åhr rächnat i Hermånger, hwilka nu på sin Edh betygadhe Konungens dehl medh sitt förstånd icke försnillat uthan hwad som öfwer profwet fallet åhr, det åhr i Kyrkioherberget inlefwererat.

Så frampt egendomen efter **Per Oloffßons Fadher i Bringsta** tillräcker skall **Per Swenßon i Forßa** blifwa förnögd för sine 21 Dahl:r Km:t som han äger att fordra, hwar efter skall ransakas och antechnas, tå skuld registret opwijsas.

Häradzhöfdingen uti Medelpah Edehl och Wälb. H:r Erich Thet genom sin fullmächtige **Mons:r Petter Hellberg**, efter laga Stämbning androg huru såßom H:r Häradzhöfdingen wid sin hemresa ifrån Stockholm in Martio nästledne monde betinga med **Ländzmannen i Hermånger Per Anderßon i Rösta** att den Juthewagn som Häradzhöfdingen Söder ifrån nyttiat, måtte få stå hoos honom i förwahr, efter H:r Häradzhöfdingen då för Snöföret icke längre kunde wagnen nyttia, och på det alt skulle wara deste tryggare i behåld, till des wagnen måtte blifwa afhämtat inlåstes Sehlar, Betzell och Tömar med annat des tillbehör, men enår **H:r Häradzhöfdingens Tienare Jöns Swänßon** war åhrnat gifwa sig på wägen wagnen att afhämta, komme ofördeligen dhe tijender att **H:r Ryttmästaren von Vittinghoff** hafwer emothtagit wagnen att, med sig föra till H:r Häradzhöfdingens Söner uti Ubsala som intet behöfdes ej eller war han ther om anlit, uthan säger fullmächtigen att tå allaredede wara Skuthrum för wagnen betingat till Stockholm att öfwerföras och lefwereras till H:r Häradzhöfdingens **Swåger Assessoren i Kongl. HofRätten Högachtadt H:r Jöns Claßon Wallvijk** den der och wagnens ägare war, inen efter den dagen beklagar H:r Häradzhöfdingens fullmächtige, att icke hans Principal eller hans Swåger H:r Assessoren någon wettskap fått hwarken om wagnen eller H:r Vitinghoff, uthan H:r Assessoren Debiterat H:r Häradzhöfdingen att betahla wagnen medh 50 Dahl:r Sm:t, beder fördenskull fullmächtigen på H:r Häradzhöfdingens wägnar tienstl. att hans principal måtte niuta Sweriges Lag KiöpM. L.L. 9 Cap. till godo och att Sal. Ländzmans Änkia och Erfwingar må Obligeras samma 50 Dahl:r Sm:t betahla, och des uthan förnöga fullmächtigen för sin resa och omkostnad, efter han fast oförskyldt är kommin att skrijda till action i detta måhlet. **Ländzmans**

Änkia Hustru Märit Jönsdotter i Rösta, beklagar att hon för sådant skall efter sin Mans dödh lagsökias, hon wijste lijtet af det aftahl hennes Man gjorde med H:r Häradzhöfdingen, uthan thet förstod hon att H:r Häradzhöfdingen uthlofwadhe thet wagnen icke öfwer 8 dagar skulle blifwa qwarståndande, men drögdes till 6 weckors tijd, och inom then tijden kommer Ryttmästaren Vitinghoff och förebär att han hadhe H:r Häradzhöfdingens tillstånd, att taga wagnen medh sig här ifrån till Ubsala, hwar emoth hennes Sahl. Man nog nekade, men Ryttmästaren påstådt att han skulle taga wagnen mitt för hans ögon och att han altz intet beder honom ther om som **Olof Perßon i Rösta, Hans Oloffßon ibidem**, och **Erich Perßon i Forßa** kunna betyga, ty såg han sig ingen annan uthwäg än efter hans påckande släppa wagnen, doch uthfäste Ryttmästaren att willia stå för alt eftertahl som påkomma kan, och altså honom Ländzmannen här uthinnan alldehles skadelös hålla, som Ryttmästarens egenhändige Reverß af d. 13 Aprilis 683 uthwijsar, och ähr altså hon här uthinnan intet wållande, ty hade hon varit hemma wijd gården stadder, aldrig skulle Ryttmästaren tagit wagnen uhr gården, kan altså intet annat än med tårar beklaga att hon skall påbördas att swara till hennes Sahl. Mans Actioner.

Fullmächtigen Hellberg som samma gång war medh **H:r Häradzhöfdingen** i föllie tå wagnen för oföre qwarsattes, kundhe så mycket tryggare säga att Änkian tog emoth wagnen och intet hennes Sal. Man, ty han läth intet för ofta see sig och med det wara som thet kan allenast hans principal blifwer förnögd för wagnen emädan then skulle stå i förwahr till des H:r principalens uthskickadhe henne afhämtade, och Ländzman emoth Ordre uthfått wagnen till den som aldeles obekant war, behöfwer altså wijdare sig i saken icke inlåta, efter then förr nog liußligen i pennan fattat ähr, uthan lembnar alt sådant till Rättens omdöme.

Änkian Hustru Märit nekar aldeles der till att hon tog emoth wagnen, men efter hennes Man hade lofwat **H:r Häradzhöfdingen** att wagnen skulle få ther i gården qwarstånda, tog hon emoth wagn, Zehlar, Betzell och tömar, och dem uti en bod förwaradhe, och säger hon ännu en gång, att om hon varit hemma wid handen, skulle **Ryttmästaren** aldrig fått wagnen, och skohla hennes wittnen kunna betyga att hon intet war den stunden hemma i gården.

Dhe här ofwanföre Nämbdhe 3 wittnen kunde medh Edh ehrhålla att **Sal. Ländzman** blef så gådt som twungen af **Ryttmästaren** att släppa wagnen, det hielpte intet hwad Ländzman förebär, uthan Ryttmästaren sade det han intet hade behof bedia Ländzman ther om, efter han hade H:r Häradzhöfdingens tillstånd, och om det icke är sandt så kiänna mig wähl **Häradzhöfdingen Thet**, så och **Häradzhöfdingen Nerbelius** then Jag giästat, dhe få mig wähl igen, men **Hustru Märit** war tå intet hemma wid gården.

Af **Högachtat H:r Assess: Walwijks** egenhändige skrift absq. dato, som fullmächtigen inlade, förmärckas att Juthwagnen med des Sehlar och alt tillbehör till det ringaste skulle komma att kosta 30 RP:r in Specie, der doch **H:r Häradzhöfdingen Thet** icke opförer mehr än 50 P:r Sm:t.

Resolutio

Ehuruwähl **Änkia Hustru Märit Jönsdotter i Rösta** wille uhrsaka sin Man framledne **Ländsman Per Anderßon i Hermånger Sochn** att hon icke borde

swara till **H:r Häradzhöfdingens Edehl och Wälb. Erich Thetz** nedsatte Juthewagn efter det att **H:r Ryttmästaren Edel och Wälb. Jörgen Fredrich von Vitinghoff** skall samma wagn tagit medh lutter gewalt, som trenne wittnen, hwilka wore tillstädes tå wagnen uthtogs skohle Edel. kunna besanna, till hwilken ände wittnen sig och nu för Rätten instälte. Så håller lichwähl Häradz Rätten olicht och elliest oförsvarligt att bem:te Ryttmästare sielf annan skulle kunna wagnen med wåld taga, aldenstund Ländzman af sitt Embete hade macht att wåld med wåld styra, uthan så wijda Ländzman låtet sig af Ryttmästaren Reversera d. 13 Aprill 683 hwar uthinnan han Ryttmästaren förplichtar sig att wagnen medh twenne Sehlar, twenne Betzler och en Hampetöme och ett gammalt öfwerdrag igen lefwerera eller och nöijachtig betalning derfore, hållandes Ländzman derfore uti alle måtto skadelös, altså åligger Sterbhuset att sökia sin fångeman H:r Ryttmäst:n och wagnen med des tillbehör skaffa åther, så gode som the wore tå the nedsattes, på annat fall måste Per Anderþons löse och faste egendomb, ehwarest den och finnas kan, tillgripas till wagnens förnöijandhe efter gilltig Attest och wittre mätes manna Mäti huru mycket en sådane wagn med des tillbehör kan Æstimeras wärd wara efter som samma brutt medh des bewijßlige Expenser bör af Ländzmans egendomb giäldas att Hustruns eller des Styfbarns lott der igenom icke må, emoth Lagh, Edz. B. 21 Cap. L.L. DråpM. willia L.L. 23 förwärcas.

Emoth denne domb inlade **Fullmächtigen Petter Hellberg** 3 m:r Sm:t under näste Lagmansting.

Ändoch ingen ringa osämia warit opwuxin emellan **Nämbdemannen Erich Ingemarþon i Hellan** och **Hustru Karin Olof Jonþ i Konþgård** der igenom många lastelige ord dhe hwar på andra kastat som icke tiena uthi pennan författas, Så hafwa the lichwähl medelst gode Mäns underhandling, så öfwerens kommit, att all onska som them emillan warit, skall här med dödat warda, och ingen thera efter denna dag wijdare der på yrkia wijd wijthe att then som ther medh beslagen warder skall wara fallin till 1 RP:r som åth Jättendahls Kyrkia gifwas skall, och sedan undergå det straff som lagen i sådane måhl föreskrif:r.

Anders Anderþon i Stering gaf kunnigt huru såþom han 675 mondhe till **Sal. Factoren Hans Behm** till ewärdelige äga försällia 2 gillingstahl äng liggiandhe, uthi Ströms änge för peningar 40 P:r Km:t, som des uprättadhe Kiöpeskrift förmähler, men såþom han nu ifrån then tijden draget skatten för samma änge, will han förmoda att skatten må honom betahlas och ifrån hans gård till Bruket drages, eller honom må tillåtas Jorden återlösa. **Bruksförwaltaren Jacob Hellman** framwiste Kiöpeskriften som uthtyder att ängtet uthan skatt för så många peningar försåldt blef, hwar wid han sig hålla will, helst emädan samma Kiöp wardt på tinget d. 28 Novemb: 677 antechnat. Resolutio. Ehuruwähl deþe 2 gillingstad Ängh wore till ewärdelig tijd försålde, så kunde doch deþ rätta ägare intet emoth Kongl. ordningar förnekas Jorden återlösa för så många peningar som han för Jorden opburit hwar med Bruksförwaltaren nögd war, och hafwe altså Anders Anderþon ingen macht att klandra på någon skatt emädan han sielf sådant Kiöp uthi förnäme wittnens närwaru ingått haf:r.

Lars Oloffþon i Swijdia opbiuder sin **Fader Syster Kierstin Persdotter** till Syttnings 3 gången.

Hemmanet Forþa uthi Hermånger som **Daniel och Jöns Jönþonner** åbor opbödz trijdie gången af **Borgaren Wäll:t Mårten Jöranþon** emot 238 P:r Km:tz skuldfordran.

Alldenstundh **Sal. Nilþ Perþons Son Per Nilþon** med sin granne **gl. Nilþ Perþon Nohlanän i Wattrång** icke kunde neka att iu hemmanet i samma by som under **Holm** lydande ähr, hafwer ägdt sin dehl uti Sqwalteqwarnen emillan både Byarne, fast des häfd på lång tijd icke nyttiat ähr, ty kunde honom **Roloff Machie** som på Holms hemmanet sittandhe ähr, icke betagas then rätt som honom uti Sqwalteqwarnen tillkommer uthan bör till godo niuta, alt hwadh som af ålder under hemmanet lydt och legat hafwer, men hwadh kostnadt dhe andre grannarne till Qwarnhuusets opbyggelse kunna användt hafwa, sådant bör Machie förnöija, och sedhan dehlas dygnen them emellan efter mätesmanna ordom.

Hwadh det öfrige widkommer som **Machie** andragit att Tompten är för hans gård förminskat, och der igenom honom betagit farwäg till gårds, ther uthi kan intet sluth gifwas förr än bättre bewis framkomma, helst emädan **Per Nilþon** efter sin Sal. Faders ordh kundhe herma, att det är, bytt Jord för Jord och tomt för tomt, ty skall eftersees om någet bref kan igenfinnas som någon oplyßning gifwa kan, des förinnan kan ingen Syn nämbnas.

Samma Dato androg **Hans Oloffþon i Honick** den skriftelige försäkring som **Swärfadren** beskiedelige **Swän Jönþon ibidem** uthi Ländz- och Tolfmäns närwaru d. 10 Aug: 672 honom lembnat hafwer, Nembl. att han Swen Jönþon med sin hustrus Råd och samtyckio hafwa intagit honom Hans Oloffþon för sin Måg på hemmanet, till den ändan att han sitt Swärfolk wähl och förswarligen på deras tilltagandhe ålder syta och fohla skiulle, och ther emoth blifwa wid hemmanet besittandhe, doch sig förbehållit om han Swän Jonþon worde efter sin K. hustru lefwandhe och wijdare uthi annat gifte inträdha skulle, wille han wara rådande till helften af hemmanet som af brefwet med underskrefne wittnen tydeligare i bokstafwen kan intagas. Nu emädan Swärfadren efter sin förre hustrus död hafwer ingåt ett annat gifte, medh hwilken han är wordin barn ägande, ty nödgas han Hans Oloffþon sökia Rättens bijståndh, medan Swärfadren ännu lefwer, så att icke han eller hans barn må emoth förr giordhe försäkring med tijden ifrån hemmanet drifne warda, bediandes fördenskull tienstl. att sådant må Confirmerat warda. Så ehuruwähl Swärfadren Swen Jönþon ähr wordin barn ägandhe med sin senare hustru så hafwer han icke wehlat eller kunnat gå ifrån then lofwan som han sin Mågh tillförendhe tillsagdt, uthan ännu sådant bejakat thet **Nämbdeman Olof Oloffþon i Wattrång** sampt **Per Swenþon i Forþa** efter hans Swen Jönþons ordh wiste besanna, som nu för sin opaßligheet icke kom till städes, så att Mågen Hans Oloffþon aldrig skall gå huuswill, uthan blifwa ther på hemmanet besittande, hwilket Härads Rätten icke wägra kunde, doch om barnen framdeles icke skohle kunna efter Fadrens död under deße willkor förenas att bruka hemmanet tillhopa, tå will Rätten sig förklara hwilken thera kullen må närmast wara till hehla hemmanets besittande.

Ehuruwähl **Gamble Nils Perþon Nohlanän i Wattrång** mondhe å tinget i Harmånger d. 17 Martij 681 på Syßlinge rätt Testamentera en sin närhskylde **Olof Oloffþon i Honick** sitt hemman i Wattrång, till den ändan att han honom och hans

hustru wähl skiöta och fohla skulle, ther under skulle och wara förståendes den Jord som Nilß Perßons **Syster Märit Persdotter** i hemmanet ägde, hwilket alt klarl. af Dito åhrs protocoll kan intagas, men sedan Nilß Perßons Hustru medh Systren Märit genom döden wore afledne, hafwer han ingått ett annat gifte med **Änkia Hustru Elin Abrahamsdotter**, och ty sig sålunda betänkt på det han någon fordenskap af hemmanet hafwa skulle att han will antaga sin Systers Jordh som består uti trijdie Parten af hemmanet och den sielf bruka efter sin godtyckio, hwilken lått han säger sig förbehållit, tå han sin dehl till Olof Olofßon Testamenterade den som annorlunda skrifwitt, hafwer skrifwit i mörkret, och ehuruwähl Rätten wille honom Nilß Perßon uti detta måhl rätte att han hehla hemmanet hade för sittandhe Rätten medh handslag Transporterat in på Olof Olofßon och ther uti intet undantagit, så kunde han doch thertill icke öfwertahlas, uthan påstår att han sin Systers lått icke hadhe bortgifwit, icke heller hade han macht den bortgifwa, medan hon lefdhe, men nu sedan hon är dödh blefwen kommer honom allena till att arfwa Systren, Tå påropades **Per Swenßon i Forßa**, som på afhandlingen warit och Testamentsskriften aldraförst skrifwit haf:r, hwilken sadhe sig medh trygdt samwett kunna giöra then Edh att Nilß Perßon gaf ifrån sig hehla hemmanet och wille sielf swara för sin Systers lått som Kiöpeskriften och der å gifne HäradzRättens stadfästelße tyder, Nilß Perßon wille äntå intet wara nögd med des berättelße uthan han hade skrifwit sådant i mörkret; Tå beropade sig Per Swenßon på Tingzwittnen och Nämnden att Testamentzskriften är blefwen 3 gånger å Rättan tingzstadh opläsen och Nilß Perßon närwarandhe der till samtycht, fast han sig nu ångrat sedan han i annat gifte trädde, der på han som öfwer 80 åhr gammall åhr tå intet tänkte, som han sielf måtte kiännas wijdh, fördenskuld stadnadhe Rätten ther wid att fast Olof Olofßon hemmanet på Syßlinge rätt antagit och der wid bör behållen warda så finner doch Rätten skiählit, efter hans hustru skall skiöta honom i dödhe dagar att Olof Olofßon i Nilß Perß ålderdomb lättar hans tanke om sin nu hafwande hustru att få efter hans dödh någon wählgoda af hemmanet, hwarföre och the stältes under godhe Män som skulle försöka att dem till en wänlig förening bringa, hwar medh the låte sig nöija och toge afträde, andra dagen framkomme dhe bägge och sadhe sig så efter Nilß Perßons åstundan öfwerens kommit att Nilß Perßon medhan han lefwer skall hafwa efter förre sluth en Stugu och Stugu tomt i Wattring En half tunna i hwart åhr säde och 1 Kooföda så och nu till förbättring i hans lijfstijdh 1 gillingsstadh Ängh, men efter Nilß Pers dödh, skall hans nu warande hustru, der hon honom efterlefwer och så länge hon ogift åhr, niuta En Stugu medh sin tomt, En fierdedelß tunna i hwart åhrs säde, och der jämpte En Kooföda, men lößörerne som efter Nilß Pers död kunna i behåld wara, them will han att hans hustru förskrefne hustru Elin skall må obehindrat för alle hans Erfwingar sig till godo niuta och behålla som des uprättade skrift af detta dato medh underskrefne wittnen förmähler, hwarföre och denna deras förlichning sedan Parterne den med handbandh för rätten bekräftade, blef af Häradz Rätten Approberat, så att Hustru Elin skall må efter sin Mans död niuta uthi Wattring hemmanet, så länge hon ensörande sitter, en Stugu med des tomt, En fierdedels tunna uthsåde, uthi hwart åhrssädhe, och en Kooföda, sampt alla lößörer, men det ena gillingstahl äng som uthlofwat är, förstås icke längre än i Nilß Pers lijfstijd sedan kommer thet åter till hemmanet igen uthan lößn.

Såßom dhe strijdige Parter i **Lönånger och Dwästa** en och annan tijd haft ägandhe Syn, så hafwa dhe doch icke kunnat sig medh deras uthsagu, om rätte

Rååskildnaden Byarne emillan benöija, williandes Dwästa Man hafwa sin skildnat ifrån Wrång Myra Kiälla och i Kåfsans Bäckén wid Hafstranden; Lönångers Man håller sig och wid bem:te Kiälla, men ände Rået willia the hafwa uti ett StehnRåå som ligger 360 F:r Nordan för Kåfsanden, hwarföre och Parterne på tinget d. 23 Novemb: 682 äskadhe Sex Manna Syn hwilka d. 6 Junij 683 Synegången förrättade, Men kundhe icke Parterne åthskillia efter Synemännen sielfwe wore skilliachtige, ty the Synemän som ifrån Jättendahl wore, kallade Kåfsanden för ände Rå, men Hermångers Män kallade StenRå gilltigare, altså blef them efter åstundan opå tinget d. 16 Junij 683 Nämndt Tolfmanna uthSochnes Syne Män som theras strijdige Tract i Ögnesicht taga skohle, the ther d. 25 i samma Månadh samman kommo, öfwer löpandes hehla des Byskog och besåge alle dhe Röör och wijsare som bägge Parterne framwijsa kundhe, Men Synemännen funno icke ett som the kundhe kalla laggilt Råå, allenast det wästra ände röret uthi Wrång Myra Kiälla, hwar om bägge Parterne sambdhe ähr: Uti samma Kiälla haf:r af uhrminnes tijder warit nederslagne Tree stålpar, som nyligen rörde och afbrutne wore, och nu wiste in på en pickstehn oppå Backan och träffade Söder om Kåfsanden, hwilken Rågång Dwästa Man wille hålla gilltig, Men såßom Stakarne i Kiällan så wähl som Pikstehn wore mißtänkte, emädan dhe rörde wore, kunde Syne Männén den Rörgången icke gilla, uthan sin emillan slöte att Parterne skulle förenas efter inge fullkomblige Råår wore, uthan bägge tahladhe efter gammall sägn, eller skulle Kiällan dehlas mitt i tug, hwar till **Jon Perßon i Dwästa** med sine anhörige kunnat beqwåmas, men sedan hans Fader **Per Jonßon i Dwästa** kom tillstädes, kullslogz theras tanke, altså skulle Kiällan delt warda, Men när Dwästa Man thet förnam ginge the från Synen hwar hem till sitt, Icke deste mindre hafwa Synemännen giordt sin Ed och kallelse till fyllest och så wijda thet af gamble sägn fans att Dwästa Mannen aldrig dristat sig att komma Sunnan om Wattan som på Berget Nordan Kofsanden ståndandhe ähr, altså blef Kiällan delt, och der efter optogz Stånggången till Råmyra berget ther ifrån Sönnerst i Wijskattan och sedan i Hafwet som en skildnadt bägge byarne emillan wara skulle, hwilken Rågång Synemännen nu wille beswära att the then efter bästa konst giordt hafwa, helst efter inge Råår kundhe finnas, uthan bägge Parterne willia blifwa wid sin gamble Sägn, och ändoch Dwästa Man framwiste en wittnes skrift som lyder att deras Rå stadnar i Kåfsanden. Så kunde doch ingen troo ther tillsättias efter ingen kunde swäria att denna deras sägn af sanning består, Icke eller hafwa the kunnat förr medh Edgång åthskillias, uthan låtit stridigheeten bewändas på Synegång, altså efter dhe 12 uthSochnes Synemän wille sitt Synebref beswäria att dhe icke rättare hafwa kunnat giöra, blef Rätten wid den skildnat som Synemännen giordt hafwa, Nembl. ifrån Råmyra Kiälla i Råmyra Berget ther ifrån Sönnerst i Wijskattan och i Hafwet, hwar med Dwästa Man läth sigh förmärkia icke nögd wara, icke eller wille han att Synen swäria skulle, uthan wille sökia högre Syn, hwar om the måge sigh betänkia.

Emoth Häradz Synedomen inlade **Dwästa Man** 3 m:r Sm:t under näste Lagmans Syn, med det förbehåld att den som då saken tappar skall all Syne Kostnaden Refundera.

Samma dato Insinuerade **Mons:r Roloff Machie i Holm och Hermångers Sochn** ett gammalt Rååbref af åhr 1539 och såßom det medh den gamble Stijhlen skrifwit och elliést förslitit war, begiäradhe han det Häradz Rätten samma bref

wederböranderne till rättelse wille förnya, som tillåtit blef, och lyder brefwet sålunda.

För alla the godhe Män som detta mitt bref händer förekomma, tå bekiänna wij efterskrefne Tolf Synemän, som först ähr **N. N. i Sund i Idnor, Anders Jonßon i Wijk, Påwill i Backan, Bryniel i Dehlånger, Per i Holm, Per Oloffßon i Wijk,** af Hög Sochn, **Olof Mårtenßon i Hiolsta, Olof Perßon i Edsta, Martin i Wästanåker, Olof i Wästanåker, Jon Perßon Klockare, Michel i Hiolstad,** Anno Dom: 1539. Tå wore wij alle tillkalladhe till en Syn opå StegsSkog emellan Frölandh dahl och Hogas dahl, och Wattrångs Man trätte med them, tå kom ther fram ett gammalt Skoge bref som skilde Frölandhsdahl och Wattrångs Man åth, ofwan efter, och mitt i Nordstixtiernin, och ther tager Hugasdahls Råmärkie wijdh, som är emillan Wattrångs Man och förbenämbde Hugasmäns Råmärkie i Nordmidie stix tiernin, ther thet ena lychter, tager det andra widh, som här efter skrifwit står, ifrån Midie tiernin och i Åmynnet och tädan och i Runnefuhru, och Wattrångs Män behålla thet äng ther ligger näst, med frid, och tädan och i Hedekamb, och tädan i det lißla skiäret som ligger näst Sunnan för thet lißla Sundet som näst FuruKlubbin är och hwar behålla sin sin waß i samma förbenämbde lißla Sund, som af ålder warit hafwer, och ingen giöra ågång å annan hwarken på land eller wattn medh mindre att han h?the wid laga both som lag wijsar, till yttermera wißo så i sanning ähr, trycker Jag **Magnus Gadd** mitt Signete å ryggen å dette brefwet.

Såßom detta gamble Lagmans Synebref 1539 noga beskrifwer den Råågång hwar efter Frölandsdahl och Hugasdahl samt Wattrångs Män böre sig rätta, altså skall och detta tiena dem nu och i framtijden till hörsampt efterfölgd, så att ingen thera Parten må understå sig emoth föreskrefne Rååmärkien åwärkan giöra wid det straff som i lagboken beskrifwit står.